

PhDr. Hana Junová

Marie Kopřivová
Ivana Růžičková

Ve vánočním čase jsme ji navštívily v jejím hostivickém bytě. Když se otevřely dveře, přivítala nás Hana Junová s úsměvem a hned hlásila, že v oboru pracuje tak dlouho, že už si připadá jako její tetička, která viděla hořet Národní divadlo. Skutečně pracuje v oboru přes 50 let.

Byt byl provoněný vánočním cukrovým vlastní výroby. Dostalo se nám milého uvítání a pak jsme se již jen ptaly a poslouchaly.

Uvádíme tento neopomenutelný detail proto, že naprosto vystihuje přátelskou a pohostinnou povahu Hany Junové. Nakonec jsme ji požádaly, aby sama zachytila a uspořádala to, co považuje ve svém osobním i profesním životě za podstatné a pokusila se nic nevynechat. Článek tedy vznikl jako kombinace faktografických údajů, které nám Hana Junová poslala, a společného posezení.

Narodila se 11. 7. 1937 v Praze. Otec, Ing. Karel Smrž, celoživotní filmař, dramaturg, spisovatel odborných filmových knížek, stál u zrodu FAMU, kde se také v roce 1953 stal docentem. V témže roce zemřel. Matka PhDr. Anna Smržová, dětská psycholožka, k níž se vždy hlásil Zdeněk Matějček jako ke své učitelce. Byla vlastně zakladatelkou třígenerační posloupnosti psycholožek po přeslici v rodině.

Provdala se za RNDr. Jaromíra Junu, CSc., jaderného fyzika. On založil v Ústavu jaderného výzkumu, kde pracoval, KAN. A to se po sovětské okupaci neodpouštělo. V rámci programu OSN ještě stačili manželé Junovi odjet s celou rodinou na rok do Turecka, kde např. vzniklo jejich dlouhodobé přátelství s Alexandrem Dubčekem.

Po návratu byl manžel vyhozen ze zaměstnání a pracoval pak jako geologický laborant nebo v lepším případě jako technik. Spoluzakládal Kruh nezávislé inteligence, jehož exekutiva se u nich scházela a z něhož se po listopadové revoluci rekrutovali četní politici jako Sokol, Bojar, Piňha, Pilip, Vopěnka a další. Na dotazy o členství v KSČ odpovídala Hana Junová odjakživa: „Nikdy jsme nebyli, nejsme a nebudeme.“

Manžel miloval hudbu a hrál skoro 40 let jako violocellista v amatérském smyčcovém kvartetu. Jeho členové s rodinami jsou celoživotními přáteli. Smutnou zprávou je, že v době vzniku tohoto článku Dr. Juna zemřel.

Hana Junová má tři děti, dva syny a dceru. Všichni jsou vysokoškoláci. Dcera je psycholožka a psychoterapeutka s logoterapeutickým výcvikem. Všechny tři děti mají své rodiny a Hana Junová je babičkou šesti vnoučat. Při slavnostních příležitostech se u ní všichni scházejí, bývá jich čtrnáct u stolu. V tomto pořadí to Hana Junová uvedla, zřejmě to vypovídá i o tom, jak má životní hodnoty poskládány.

K profesi. Vystudovala jednooborovou psychologii na Filozofické fakultě Karlovy univerzity a od roku 1961 až do roku 1990 pracovala ve Fakultní nemocnici II, na psychiatrickém oddělení fakultní polikliniky a Odbočce pro rehabilitaci neuroz v Lobči, pak v Denním sanatoriu Palata. Kratší vedlejší pracovní úvazky měla v pedagogicko-psychologické poradně a na pedagogické fakultě. Poslední léta před revolucí 1989 i jako externí učitel na katedře psychologie.

Po revoluci dostala nabídku celého místa odborného asistenta na katedře psychologie FF UK, kde působila až do roku 1998, kdy odešla, aby si s manželem ještě užili společného cestování a života. Drobné úvazky měla i v nově založeném Ústavu lékařské psychologie na lékařské fakultě u Dr. Honzáka, dále na AMU na katedře neverbálního divadla u Ctibora Turby.

Nyní je v penzi a pracuje supervizně a přednáší. S velkým zájmem se zapojila do aktivit Rafael Institutu.

Na náš dotaz, jak to bylo s psychoanalýzou, uvedla, že byla ve výcviku u Dr. Ladislava Haase, a to prakticky nedlouho po nástupu do zaměstnání. Začínala, jak bylo tehdy zvykem, jedenkrát týdně. Když její analytik emigroval do Londýna, pokračovala po krátké pauze u Dr. Kučery. Analýzu ukončila v roce 1973. Supervize absolvovala u Dr. Dosužkova. Následovaly semináře s Dr. Kučerou a supervizní návštěvy zahraničních analytiků (např. Sandler). Dr. Kučerou byla jmenována tréninkovou analytičkou.

V devadesátých letech minulého století začali do Čech jezdit reprezentanti IPA, tzv. sponsoring committee, reprezentovaná Dr. Mosesem, Dr. Eickhofem a Dr. Faimbergovou. Smyslem jejich práce bylo začlenit postupně i českou analýzu do mezinárodních struktur a dát jí oficiální charakter.

Tehdy jim oznámila, že neaspiruje na další postup v psychoanalytické hierarchii a že jí jde hlavně o to, aby jejím tréninkovým analyzandům mohla být uznána analýza u ní, takže chodila na všechny semináře a skupinové supervize. Svoji supervizi s analyzandkou, kterou oni znali, odmítla dělat s nimi kvůli zachování důvěrnosti. Členové sponsoring committee jí proto zprostředkovali supervize ve Vídni, kde požadovaný počet supervizí absolvovala.

Hana Junová se stala přímým asociovaným členem IPA a na jejím jmenovacím dekretu je podepsán sám Kernberg.

Po odchodu do důchodu již přestala dělat analýzu a neúčastní se ani jiných aktivit psychoanalytické společnosti.

Ptaly jsme se, jaké to vlastně bylo za totality, kdy analýza byla prohlášena „buržoasní pavědou“ a dělala se vlastně ilegálně. Vzpomínala, jak se scházeli na semináře po večerech v bytech, nebo na některých pracovištích a jak si nebyli jistí, zda si pro ně nepříjde policie. Přemýšlela, že jí dodnes není zcela jasné, jaké faktory, kromě psychoanalýzy, byly ještě ve hře. Zda to byla i potřeba vzdoru, zda měli potřebu vidět riziko sankcí větší, nebo menší, zda to byla i potřeba konspirace. Faktem je, že snad nikdo z protagonistů neměl kvůli analýze politické problémy.

Analýza však nebyla její jedinou aktivitou.

V šedesátých letech v rámci Lobečských dnů se podílela na prvních dvou ročnících skupinového psychoterapeutického výcviku vedených manželi Knoblochovými, dělala neverbální terapie. Po emigraci Knoblochových vedla

se Zdeňkem Mrázkem řadu let skupinu, jež se vytvořila z absolventů. Druhou skupinu vedla psychoanalytička Dr. Břicháčková. U obou skupin se místo peněz jako vstupného zavedly překlady. Tak např. frekventanti přeložili postupně Foulkesovou Skupinovou psychoterapii, nebo Gunterův Encounter. Řada článků byla několik let publikována v Moravskoslezském referátovém výběru.

Při vzniku první komunity SURu byla přizvána dělat tam neverbální terapie, ale chtěla zároveň projít skupinovou zkušeností a vstoupit do výcviku jako frekventant. Výcvik dokončila. V SURu pak vedla výcvik ještě dvakrát, dále komunitu pro Brněnský institut psychoterapie. V řadě dalších komunit dělala supervize a neverbální terapie. Pro IPIPAPP vedla několik let kurzy neverbálních terapií. Na Psychoterapeutické fakultě měla občas přednášky a kurzy.

Po revoluci se jí podařilo přivést a etablovat v Čechách logoterapii a transakční analýzu v podobě seriózního výcviku vedeného mezinárodními odborníky. V roce 1989 byla zvolena do nového výboru Českomoravské psychologické společnosti, po dvě volební období jako její předsedkyně. Jako členka vyjednávacího týmu Asociace klinických psychologů pro Ministerstvo zdravotnictví se za psychology účastnila prvních jednání. Řadu let byla členkou výkonného výboru Rady vědeckých společností ČAV. Byla zvolena první předsedkyní etické komise Psychoterapeutické společnosti. To je ve velké zkratce činnost Hany Junové vázaná na domácí půdu, ale velkou část jejího profesního života tvoří spolupráce se zahraničím.

V roce 1964 měla svůj první referát v angličtině na Světovém psychoterapeutickém kongresu v Londýně. Tam se také poprvé setkala s Lýdií Tischlerovou, s níž ji poji celoživotní přátelství.

Po dobu tří až čtyř let byla asi od roku 1990 členkou RCE WFMH za Českou republiku (Regional Council of Europe, World Federation for Mental Health), osm let pracovala jako členka etické komise EFPA (Standing Committee on Ethics). Byla členka redakční rady *American Journal of Psychotherapy*, je členka redakční rady GLEA (časopis Společnosti pro logoterapii a existenciální analýzu). Vedla semináře a kurzy v Polsku, Německu, Švédsku, Finsku, Anglii, Turecku, Maďarsku, Švýcarsku, Holandsku. Byla členkou výborů mezinárodních kongresů – 3. International Congress of Psychodrama and Therapeutic Community, 1. International Congress of Sociometry and Social Psychology, oba se měly konat v září roku 1968 v Praze, kvůli okupaci se narychlo přesunuly do Badenu.

Byla členkou přípravného výboru Světového kongresu rodinné terapie – *The Patterns which Connect* (1987) a byla generální sekretářkou Evropského kongresu *Family System Health – A New Concept in Mental Health* (1991).

Je držitelkou medaile Krakovské univerzity, čestnou členkou Asociace klinických psychologů, České psychoterapeutické společnosti, Českomoravské psychologické společnosti, čestného diplomu Psychoterapeutické sekce Psychiatrické společnosti ČLSJP za zásluhy o rozvoj oboru psychoterapie.

Co se týče publikací, prohlašuje o sobě, že je zásadní nepsavec. Vyšla jí skripta *Psychogymnastika*, napsala kapitolu do připravované knihy o etice v psychologii a odborné články publikované v zahraničí a vědecko-populární v *Psychologii dnes*.

Na závěr jsme se zeptaly, jaký je její osobní vztah k psychoterapii. Řekla, že má ráda terapii s humorem, jen nesmí být zraňující, a že je potřeba stále hledat hranice, kam až může terapeut vstupovat klientovi do života.

Cílem terapie by mělo být postavit klienta do života, v němž se má naučit žít a nikoli mu být dlouhodobou a někdy až celoživotní oporou. A hlavně má terapeut vidět na sebe sama, nebrat se vážně, umět říci nevím nebo přiznat chybu.

Je obdivuhodné, co všechno Hana Junová stihla ve svém životě udělat a jak aktivní je stále. A přitom se o všem, co dokázala, vyjadřuje naprosto neokázale a skromně. Říká, že měla ve svém životě velké štěstí potkat zajímavé lidi a zažít zajímavé příhody a věci.

Naše osobní poznámka na konec. Myslíme, že využila svůj talent, intuici a elán stát vždy u zrodu nových a zajímavých aktivit, pomáhala je zavádět a rozvíjet. Její osobní integrita zůstává neotřesená ve všem, co dělala. Nebála se vyjádřit, když s něčím nesouhlasila, případně vystoupila na protest.

Za její celoživotní přínos v oblasti psychoterapie jí patří náš velký obdiv a dík.